

JULIA
BUŁACHOWSKA*

493

ANKIETA

1. Czy dla odbiorcy z Państwa kręgu językowego i kulturowego literatura polska wyróżnia się jakimiś cechami odrębnymi?

Sądzę, że dwie najwybitniejsze literatury słowiańskie to rosyjska i polska. Polska literatura wyróżnia się natężeniem emocjonalnym (szczególnie jeśli chodzi o sens patriotyczny) i wyraźnymi predylekcjami romantycznymi.

2. Czy – w Państwa odbiorze – akt lektury dzieł literatury polskiej ma jakąś specyfikę, wymaga odrębnych kompetencji, różni się od lektury dzieł literatury rodzimej?

Naturalnie. Dla rozumienia literatury polskiej na Ukrainie niezbędny jest komentarz historyczny.

3. Jakie konwencje literackie, tematy, konkretne dzieła literatury polskiej są (albo mogą być) dla odbiorcy z Państwa kręgu językowego i kulturowego wyjątkowo istotne?

Wydaje mi się, że trzeba mówić o walce klasycyzmu polskiego z romantyzmem polskim, o prozie J.I. Kraszewskiego, nowelistyce i powieściopisarstwie historycznym Henryka Sienkiewicza, prozie Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa i Marii Konopnickiej, a oddzielnie – o tak zwanej „szkole ukraińskiej” w poezji polskiej (Antoni Malczewski, Seweryn Goszczyński, częściowo Juliusz Słowacki). Na uwagę zasługuje też (tak mi się wydaje) poezja polska wieku XX: Leopold Staff, Julian Tuwim, Konstanty Ildefons Gałczyński.

4. Jakie dzieła literatury polskiej są dla Państwa osobiście szczególnie interesujące, stanowią wyjątkowe wyzwanie?

Jeżeli mówić o wydaniach historycznoliterackich, to trzeba brać pod uwagę na przykład *Dzieje literatury polskiej w zarysie* Aleksandra Brücknera, a wśród wydań ukraińskich – bardzo cenioną *Antologię poezji polskiej* w dwóch tomach z gruntowną przedmową-analizą Jarosława Iwaszkiewicza.

5. Czy w ostatnim ćwierćwieczu zmieniła się recepcja literatury polskiej w Państwa kraju (zarówno wśród masowego odbiorcy, jak i w kręgach akademickich)?

Mam takie wrażenie, że w kręgach akademickich zmiana nastąpiła tylko w odniesieniu do literatury ukraińskiej, która sytuuje się w centrum uwagi. Zainteresowanie literaturą polską wzrosło tylko w zakresie jej związków z Ukrainą. Do literatury rosyjskiej stosunek czytelników jest negatywny.

* Instytut Literatury im. T.G. Szewczenki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

6. Jakie dzieła literatury polskiej zostały przetłumaczone w Państwa kraju?

To są dzieła poetyckie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Marii Konopnickiej, Juliana Tuwima (to wszystko są tłumaczenia znane i doskonałe). Z prozy: utwory J.I. Kraszewskiego, H. Sienkiewicza, E. Orzeszkowej, B. Prusa. Można mówić też o gruntownych monografiach fachowych polonistów (G.D. Werwesa, W.P. Wiedinoj, R.P. Radyszewskiego, J.L. Bułachowskiej). Mogę stwierdzić całkiem odpowiedzialnie, że literatura polska – dawna, XIX, XX i XXI stulecia – zajmuje jedno z centralnych miejsc w życiu kulturalnym Ukrainy.

SUMMARY

Julia Bułachowska
Questionnaire

In response to the questionnaire, the Ukrainian literary scholar addresses issues such as the reception of Polish literature in Ukraine and personal fascinations with Polish works.